

Rozhovor s doc. MgA. Jaroslavem Prokopem o struktuře výuky na oboru fotografie Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně.

1. Vznik a stručná charakteristika fakulty:

Na počátku se jmenovala Institut reklamní tvorby a marketingových komunikací, než splnila podmínky aby se přejmenovala na fakultu, a to konkrétně na Fakultu technologickou, která spadala pod VUT Brno s detašovaným pracovištěm ve Zlíně. Charakteristika byla od začátku zaměřena na reklamní tvorbu. Unikátní byla tím, že to měla být první zamýšlená fakulta, na které budou spolupracovat marketingové obory s výtvarnými obory. V roce 1996 byly založeny dva zakládající ateliéry což byl Ateliér grafického designu a Ateliér audiovize. O rok později byl založen Ateliér reklamní fotografie a další obory. 1. ledna 2002 se Institut reklamní tvorby a marketingových komunikací změnil na Fakultu multimediálních komunikací (FMK) a stal se tak třetí fakultou Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. V téže roce bylo sedm oborů a to: Audiovize, Animace, Grafický design, Reklamní fotografie, Design obuvi, Průmyslový design a Prostorová tvorba. Nyní jich je jedenáct plus Marketingové komunikace.

2. Bylo s katedrou fotografie počítáno již od vzniku fakulty:

Reklamní fotografie byla od začátku považována jako samozřejmá součást. Jen se hledal člověk, který by ji založil, což byl na konec pan profesor Pavel Dias spolu se zlínským fotografem Pavlem Koskem.

3. Okolnosti ohledně vzniku katedry fotografie či jiného útvaru:

Nejmenuje se katedra fotografie, ale Ateliér reklamní fotografie je oficiálním názvem. Byl rovnou založen jako Ateliér reklamní fotografie, jako úplná samostatná jednotka.

4. Jaké je její postavení v návaznosti na ostatní obory:

Vymyslelo se to tak, že obory budou spolupracovat, tak jak je to v podstatě v praxi. Cílem bylo založit školu, která bude produkovat studenty a absolventy, kteří budou schopni pracovat v reklamních oborech a umět si vydělávat tím, čím si většina absolventů těchto uměleckých škol na konec vydělává.

5. Jak se vyvíjelo přijímací řízení:

To se v podstatě nevyvíjelo vůbec. Přijímací řízení je rozděleno na dvě kola od samého začátku. Mění se jedině zadání úkolů do prvního kola, kde chceme aby alespoň jeden úkol byl realizovaný klasickou černobílou technikou. Stále bojujeme s názorem, že bysme od toho měli upustit. Stále není rozhodnuto, zda se tak stane nebo nikoli. Nicméně v prvním a druhém ročníku narazí studenti na klasickou fotografii, takže je dobré když na začátku než vstoupí do školy, aby tušili alespoň základní principy klasické fotografie.

Druhé kolo se odehrává ve Zlíně. Je od počátku dvoudenní. Jedná se o absolvování písemného testu ze všeobecných znalostí a dějin umění. Otázky se mění ale struktura zůstává stále stejná. Z poloviny jsou otázky všeobecného rázu a ta druhá je rozdělena po oborech, kdy na reklamní fotografii se jedná o otázky z dějin fotografie a otázky z fotografické technologie. Tyto otázky se proměňují v čase. V druhém kole realizují 2-3 úkoly, které jim zadáváme na místě s tím, že všechno dělají na film typu barevný negativ, který dostanou jako označenou kinofilmovou špulku a den, den a půl realizují zadané úkoly. Vše se poté centrálně vyvolá a z každého políčka necháme vyhotovit fotografii. Z fotografií si každý uchazeč sám vybere svůj vlastní výběr, který posléze obhajuje před komisí. Tato diskuze dále přechází do pohovoru, kde se snažíme zjistit něco o osobnosti daného člověka, co ho zajímá, jestli chodí na výstavy a další podstatné informace. Od roku 2006-2007 je zavedena novinka, jedná se o domácí úkol do druhého kola. Rozestup mezi prvním a druhým kolem je deset dní a pro ty, co úspěšně postoupí do druhého kola je připraveno zadání prvního úkolu, který musejí v tomto čase splnit a přinést při nástupu do druhého kola. Každý rok jsou úkoly jiné, některé se v určitém cyklu opakují, ale v nepravidelném. Takže tady se toho mění poměrně dost a je proto obtížné stále vymýšlet něco nového.

6. Jaké znalosti, či dovednosti jsou předpokladem pro přijetí uchazeče:

Jak již bylo řečeno, největší zájem je o osobnost. Ideální uchazeč by měl umět ovládat fotografování na černobílý klasický materiál, včetně kompletního zpracování. Toto se bohužel děje čím dál míň, spíš je to již vzácnost. Abychom zjistili, jak uchazeči zvládají tyto základní principy, jedním z úkolů při přijímacím řízení jsou fotografie. U tohoto úkolu pozorujeme, jak se dokážou uchazeči pohybovat v temné komoře.

Řádově musíme přijmout deset lidí v zemi, která má osm uměleckých škol. Talentovaných se vyskytne okolo jednoho až tří zájemců a zbylé místa vybíráme z lidí, možná méně talentovaných ze kterých se ale mnohdy svým úsilím a přístupem, vyvinou daleko zajímavější fotografové než z těch původně talentovaných. Tudíž pro nás není důležitý pouze talent, ale i již zmiňovaná osobnost člověka. Jejich přehled, zájem o kulturu, o další obory, o četbu, sledování filmů, poslechání muziky a přehled toho co se okolo nás děje. Komise se skládá více jak osmi komisářů, setkávají se zde názory jak mladých lidí, absolventů a dnešních doktorantů, s teoretikama a s náma praktikama.

7. Jak byly strukturovány první RUP (Roční učební plány):

Plány se moc nemění. Plány se skládají s předmětů tzv. A, B, C. Předměty A jsou povinné pro všechny studenty celé fakulty, jako jsou: Dějiny umění, Anglický jazyk, Tělesná výchova a Marketing. Předměty B jsou povinné ateliérové předměty, odborné předměty. Ty jsou od začátku více méně stejné. Především se jedná o Ateliér, který je základním předmětem. Má největší kreditové ohodnocení, největší časové rozpětí a je od prvního ročníku do pátého stejně rozsáhlý. Další předměty jsou technologické. V prvním ročníku jsou Základy práce v komorách a s černobílým materiálem. Další jsou Dějiny fotografie, workshop (předmět, ve kterém se organizují nejrůznější workshopy), Kluzurní práce (dříve známý jako semestrální práce, což je zadání vlastní volné tvorby). V ateliéru je zadání pevné, kdežto v předmětu kluzurní práce je téma volné. Ve třetím ročníku je předmět, který se nazývá Sebe prezentace, vede jej Jan Jindra. Zde se učí prodávat svou vlastní tvorbu, nabízet, připravovat si portfolio a podobně. Jedním z úkolů třetího ročníku je realizace vlastního portfolio, které poté doplňují Bc. prací a je součástí souboru předkládaného při přijímacím řízení do Magisterského studia. V Magisterském, což je čtvrtý až pátý ročník se Dějiny fotografie proměňují v Současné tendence ve fotografii, kde se zabývají především vývojem fotografie od půlky 90. let do současnosti. V rámci tohoto předmětu se navštěvují zahraniční výstavy a podobně. Dále odpadají technologické předměty a spíše se věnují teoriím fotografie. Přibývají předměty Autorská publikace a Autorská výstava. Jedním z předmětů čtvrtého ročníku zimního semestru je Fotografický projekt, který spočívá v tom, že každý student tohoto ročníku vymyslí téma a stává se vedoucím skupiny studentů, kteří se na jeho projekt přihlásí. Tento předmět je povinný pro zbylé ročníky jak bakalářského tak i magisterského studia. Zde si studenti vyzkoušejí lektorskou činnost. Profesori pouze dohlížejí.

Předměty kategorie C jsou tak zvaně volitelné. Za ateliér fotografie jsou Základy fotografie pro jiné obory, a to pro grafický design a design obuvi. Je to základní seznámení s tvorbou, která jim je ku prospěchu vlastnímu rozvoje. Je to oboustranně prospěšné, hlavně co se týče ateliéru grafického designu, kdy je spolupráce čím dál se více rozšiřující a společné projekty jsou velmi zajímavé a i mezinárodně úspěšné. Například soubor fotografií volně inspirovaný románem 1984, který potom v knižní formě zpracovali grafici. Použili text přímo tohoto románu, tudíž vznikly skutečné knihy. Bohužel autorské práva konkrétně George Orwella stále nedovolují volně šířit. Nyní vznikl nový model mezinárodní spolupráce a to na téma Ilustrace pohádek, inspirace evropskými pohádkami a ve spolupráci s universitou v Jakartě Indonéské pohádky. Opět naši grafici zpracovávají téma s texty pohádek, které by se teoreticky prodávat mohly.

8. Jakým směrem se RUP postupně vyvíjel:

Reagovali na to, co požaduje doba a co je možné personálně zajistit. Nové předměty se vyvíjejí podle personálních schopností. Již tři roky máme další předmět s názvem Historické techniky fotografie, který je volitelný. Vede jej pan profesor Černohorský, který studuje doktorský stupeň a těmito technologiemi se intenzivně zabývá. Vznikají kombinace digitálního snímání se zpracováním různými historickými technikami.

9. Jsou tyto trendy doložitelné archivními materiály:

Částečně ano. Archiv je poměrně rozsáhlý. Bohužel se na českých školách nepočítá s tím, že by

měl vznikat archiv a že je potřeba tyto věci ukládat. Zaregistrovat tyto materiály, ošeroovat, evidovat kvůli dohledání v případě nutnosti. Domníváme se, že toto je v naší zemi podceňované.

10. Je možné tyto trendy definovat fotografickými ukázkami :

Ano

11. Jak by se dal jednoduše charakterizovat profil absolventa:

Profil absolventa tohoto ateliéru definujeme jako člověka, který by měl ovládat veškerou dostupnou techniku záznamu a zpracování fotografického obrazu od klasického černobílého, včetně historických technik (není nutností), až po digitální. V rámci digitálních technik je předmět, který je vedený externím odborníkem na digitální postprodukcí Adamem Bartasem. Měl by mít všeobecný přehled o technologiích, měl by se orientovat v dějinách fotografie, v dějinách kultury a měl by umět splnit jakékoliv zadání. Měl by být kreativně rozvinutý neboli tvůrčí.

12. Jaké je jejich faktické uplatnění:

Uplatnění absolventů má velmi dobré výsledky. Prakticky všichni absolventi magisterského studia se fotografií živí, nebo alespoň jejím blýzkým oborem. Po zkoumání a dohledání jsem zjistil že přes 80% absolventů fotografují - mají vlastní fotografické studio nebo pracují v reklamní agentuře, v redakci většinou jako fotografové nebo jako obrazový editoři. Zbývající procenta jsou absolventky na mateřské a lidé, které se nepodařilo dohledat jelikož jsou v zahraničí. Letos z celé Fakulty výtvarných oborů jsou z loňských absolventů nezaměstnaní pouze dva.